

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başvuru Numarası : 2013/3170

Karar Tarihi : 18/9/2014

Başkan : Alparslan ALTAN

Üyeler : Recep KÖMÜRCÜ

Engin YILDIRIM

Celal Mümtaz AKINCI

Muammer TOPAL

Raportör : Bahadır YALÇINÖZ

Başvurucu : Hasan KARA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu, Millî Savunma Bakanlığı ile yapılan sözleşmeli er ön sözleşmesinin ardından hakkında yapılan güvenlik soruşturmasının olumsuz çıktığından bahisle sözleşmesinin feshedilmesi işleminin iptali istemiyle açtığı davanın reddedilmesi nedeniyle anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 8/5/2013 tarihinde Espiye Asliye Hukuk Mahkemesi vasıtasıyla yapılmıştır. Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde belirlenen eksiklikler tamamlanmış ve Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. İkinci Bölüm Üçüncü Komisyonunca, 28/10/2013 tarihinde, kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

4. Bölüm tarafından 19/12/2013 tarihinde yapılan toplantıda kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru konusu olay ve olgular ile başvurunun bir örneği görüş için Adalet Bakanlığına gönderilmiş, Bakanlık, yazılı görüşünü 20/2/2014 tarihinde Anayasa Mahkemesine sunmuştur.

6. Bakanlık görüş yazısı, başvurucuya 4/3/2014 tarihinde bildirilmiştir. Başvurucu Bakanlık görüşüne cevaplarını içeren dilekçesini 17/3/2014 tarihinde sunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

7. Başvuru dilekçesindeki ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, 25/11/2011 tarihinde ön sözleşme imzalayarak Türk Silahlı Kuvvetlerinde (TSK) sözleşmeli er adayı olarak göreve başlamıştır.

9. Başvurucu hakkında yapılan güvenlik soruşturmasında başvurucunun Espiye Ceza Mahkemesinde “*elektrik enerjisi hakkında hırsızlık*” suçlamasıyla yargılandığı tespit edilmiş, bu sebeple 30/1/2012 tarihi itibarıyla başvurucu ile yapılan sözleşmeli er ön sözleşmesi fesh edilmiş ve başvurucunun 31/1/2012 tarihinde TSK'den ilişkisi kesilmiştir.

10. Başvurucu hakkında açılan ceza davasında Espiye Asliye Ceza Mahkemesi 8/2/2012 tarih ve E.2011/65, K.2012/40 sayılı kararı ile beraat kararı vermiştir. Kararın hüküm kısmı şöyledir:

“Her ne kadar sanık Hasan Kara'nın elektrik enerjisi hakkında hırsızlık suçunu işlediği iddiası ve tecziyesi talebi ile aleyhine kamu davası ikame edilmişse de; sanığın savunmasının aksine delalet eden, cezalandırılmasına yeter, her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı delil elde edilemediğinden 5271 sayılı CMK.M.223/2-e gereği BERAATINA...”

11. Mahkemenin bu kararı temyiz edilmemiş ve karar 1/3/2012 tarihinde kesinleşmiştir.

12. Başvurucu, sözleşmesinin fesh edilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle Askeri Yüksek İdare Mahkemesi (AYİM) Birinci Dairesinde dava açmıştır.

13. AYİM Birinci Dairesi 29/11/2012 tarih ve E.2012/640, K.2012/1348 sayılı kararı ile davayı oy çokluğuyla reddetmiştir. Daire kararının gerekçe kısmı şöyledir:

“ ...

Kişinin bir suçtan mahkûm veya yargılanıyor olması nedeniyle güvenlik soruşturmasının olumsuz kabul edileceği haller de 13'üncü maddenin (i) fıkrasının (7) numaralı bendinde sayılmış olup, bu bentte “hırsızlık” suçundan hüküm giymek veya “yargılanıyor” olmak güvenlik soruşturmasının olumsuz kabul edileceği haller arasında sayılmıştır.

Bu kapsamda: yaptırılan güvenlik soruşturması esnasında Espiye Asliye Ceza Mahkemesinin 03.01.2012 tarih ve 2011/65 sayılı yazısı ile davacı hakkında “Elektrik Hırsızlığı” suçunu işlediği iddiasıyla kamu davası açılmış ve dava dosyasının derdest olduğunun bildirildiği, davacının yargılanmakta olduğu suçun “hırsızlık” suçu olması nedeniyle güvenlik soruşturmasının Silahlı Kuvvetler İstihbarata Karşı Koyma Koruyucu Güvenlik ve İşbirliği Yönergesi (MY 114-1C)'nin 13'üncü maddesi kapsamında olumsuz sonuçlandırıldığının kabulünü gerektiği göz önüne alınarak bu kabule dayanılarak sözleşmeli er olma niteliklerini taşımadığının sonradan anlaşıldığı gerekçesiyle 30.01.2012 tarihi itibarıyla tesis edilen sözleşmeli er adayı ön sözleşmesinin fesh edilmesi işleminde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

... dava konusu işlemin tesis edildiği 30.01.2012 tarihi itibarıyla yargılamanın devam etmekte olduğu nazara alındığında bilahare beraat kararı verilmiş olmasının dava konusu işlemi hukuka aykırı hale getirmeyeceği sonucuna da varılmıştır.

“ ... ”

14. Karara karşı yapılan karar düzeltme talebi de aynı Dairenin 2/4/2013 tarih ve E.2013/391, K.2013/350 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

15. Karar, başvurucuya 16/4/2013 tarihinde tebliğ edilmiştir.

16. Başvurucu 8/5/2013 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

B. İlgili Hukuk

17. 10/3/2011 tarih ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu'nun "Kaynak" kenar başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(1) (Değişik: 26/6/2012-6336/ 22 md.) Sözleşmeli er kaynaklarını; en az ilköğretim veya yurt dışındaki dengi okul mezunu olup askerlik hizmetini erbaş ve er olarak tamamlamış ve terhislerinin üzerinden üç yıldan fazla süre geçmemiş ve düzeltilmemiş nüfus kaydına göre müracaat yapılan yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla yirmibeş yaşını bitirmemiş olanlar teşkil eder.

...

(3) Sözleşmeli erlik için aşağıdaki nitelikler aranır:

...

f) Güvenlik soruşturması olumlu sonuçlanmış olmak.

..."

18. Aynı Kanun'un "Sözleşmenin idarece feshi" kenar başlıklı 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi şöyledir:

"(1) Sözleşmeli er adaylarının ön sözleşmeleri, aşağıdaki nedenlerle süresinin bitiminden önce feshedilir:

...

c) Sözleşmeli er adayı olma şartlarından herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılacak veya sözleşme süresi içinde bu şartlardan herhangi birini kaybetmek

..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Mahkemenin 18/9/2014 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvuruçunun 8/5/2013 tarih ve 2013/3170 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvuruçunun İddiaları

20. Başvuruçunun, sözleşmesinin feshi işlemi nedeniyle çalışma ve işe girme hakkının zedelendiğini, işe alınırken asker kişi ve sivil ayrımı yapılarak eşitliğe aykırı hareket edildiğini, hakkında açılan ceza davası sonuçlanmadan sözleşmesinin feshedilmesinin ceza hukukunun genel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğini, AYİM kararının hukuka aykırı olduğunu belirterek anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüş ve 50.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

B. Değerlendirme

21. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuruçunun tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp, olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder. Bu kapsamda başvuruçunun şikâyetleri, çalışma hakkı ve eşitlik ilkesinin ihlali ile masumiyet karinesinin ihlali şeklinde iki başlık halinde değerlendirilmiştir.

22. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü ve 30/3/2011 tarih ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkraları uyarınca, Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiğini iddia eden kişilere Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı tanınmıştır.

23. Anayasa'nın 148. maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

“Bireysel başvuruda, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz.”

24. 6216 sayılı Kanun’un *“Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik şartları ve incelenmesi”* kenar başlıklı 48. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“Mahkeme, ...açıkça dayanaktan yoksun başvuruların kabul edilemezliğine karar verebilir.”

25. 6216 sayılı Kanun’un *“Esas hakkındaki inceleme”* kenar başlıklı 49. maddesinin (6) numaralı fıkrası şöyledir:

“Bölümlerin, bir mahkeme kararına karşı yapılan bireysel başvurulara ilişkin incelemeleri, bir temel hakkın ihlal edilip edilmediği ve bu ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağıının belirlenmesi ile sınırlıdır. Bölümlerce kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz.”

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

a. Çalışma Hakkı ve Eşitlik İlkesinin İhlal Edildiği Şikâyeti Yönünden

26. Başvurucu, sözleşmesinin feshi işlemi nedeniyle çalışma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

27. Anayasa’nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

“Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır.”

28. 30/3/2011 tarih ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un *“Bireysel başvuru hakkı”* kenar başlıklı 45. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye’nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir.”

29. 6216 sayılı Kanun’un *“Bireysel başvuru hakkına sahip olanlar”* kenar başlıklı 46. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Bireysel başvuru ancak ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmâl nedeniyle güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenler tarafından yapılabilir.”

30. Anılan Anayasa ve Kanun hükümlerine göre Anayasa Mahkemesine yapılan bir bireysel başvurunun esasının incelenebilmesi için, kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddia edilen hakkın Anayasa’da güvence altına alınmış olmasının yanı sıra Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve Türkiye’nin taraf olduğu ek protokollerinin kapsamına da girmesi gerekir. Bir başka ifadeyle, Anayasa ve AİHS’in ortak koruma alanı dışında kalan bir hak ihlali iddiasını içeren başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi mümkün değildir (B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 18).

31. Bireyin dilediği alanda çalışma özgürlüğü ve çalışma hakkı Anayasa’nın 48. ve 49. maddelerinde güvence altına alınmış olmakla birlikte AİHS’de düzenlenen haklardan değildir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) de kamu hizmetine girme ya da dilediği kamu görevinde çalışma hakkının Sözleşme’de ya da protokollerinde korunan bir hak olmadığını açıkça ifade etmektedir. (B. No: 2013/1613, 2/10/2013, § 24).

32. Diğer yandan başvuru, Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen kanun önünde eşitlik ilkesinin de ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" kenar başlıklı 10. maddesinin birinci ve beşinci fıkraları şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

...

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

33. Sözleşme'nin "Ayrımcılık yasağı" kenar başlıklı 14. maddesi şöyledir:

"Bu Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır."

34. Başvurucunun, Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi ve Sözleşme'nin 14. maddesinde düzenlenen ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine yönelik iddialarının, bahsi geçen maddelerdeki ifadeler dikkate alındığında, soyut olarak değerlendirilmesi mümkün olmayıp, mutlaka Anayasa ve Sözleşme kapsamında yer alan diğer temel hak ve özgürlüklerle bağlantılı olarak ele alınması gerekir. Bir başka ifadeyle ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğinin tartışılabilmesi için, ihlal iddiasının, kişinin hangi temel hak ve özgürlüğü konusunda ayrımcılığa maruz kaldığı sorularına cevap verebilmesi gerekmektedir (B. No: 2012/1049, § 33, 26/3/2013).

35. Başvuru konusu olayda başvuru, işe alınmada asker kişi ve sivil ayrımı yapılarak eşitliğe aykırı hareket edildiğini, dolayısıyla ayrımcılık yasağının ihlal edildiğini ileri sürmekte ise de söz konusu ayrımcılığın hangi temel hak ve özgürlüğün kullanımına yönelik olarak gerçekleştiğini belirtmemiştir. Başvuru dilekçesinin içeriğinden de, başvuru konusunun Anayasa ve Sözleşme kapsamındaki hak ve hürriyetlerden herhangi biri ile bağlantısının kurulmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

36. Açıklanan nedenlerle, başvurunun bu kısmının diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin "konu bakımından yetkisizlik" nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Masumiyet Karinesinin İhlal Edildiği Şikâyeti Yönünden

37. Başvuru, hakkında açılan ceza davası devam ederken sözleşmesinin feshedilmesinin ve fesih işlemine karşı açtığı davanın reddedilmesinin Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin (2) numaralı fıkralarında düzenlenen masumiyet karinesini ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

38. Başvurucunun bu şikâyeti açıkça dayanaktan yoksun değildir. Kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de görülmeyen bu şikâyet yönünden başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

39. Başvuru, masumiyet karinesinin başvuru konusu olayda ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

40. Bakanlık görüş yazısında, masumiyet karinesinin kural olarak, hakkında bir suç isnadı bulunan ve henüz mahkûmiyet kararı verilmemiş kişileri kapsayan bir ilke olduğunu, AIHM'in, ceza yargılamasına paralel olarak veya ceza yargılamasının bitmesinden sonra devam eden adli ve idari süreçler bakımından da masumiyet karinesinin uygulanabileceğini birçok kararında kabul ettiğini, ceza yargılamasının niteliği ile disiplin

yargılamasının niteliğinin birbirinden farklı olduğunun unutulmaması gerektiğini, masumiyet karinesinin ihlal edilip edilmediği değerlendirilirken, özellikle hukuk yargılamaları bakımından üzerinde durulması gereken önemli hususlardan birinin, durum tespitinin ötesinde, yargılamayı yapan makamın ilgili kişiye suç isnat edip etmediği ve beraat kararını sorgulayıp sorgulamadığı hususu olduğunu, somut olayda, başvurunun güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlandığı kabulüne dayanılarak sözleşmeli er olma niteliklerini taşımadığının sonradan anlaşıldığı gerekçesiyle sözleşmeli er adayı ön sözleşmesinin feshedilmesi işleminde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varıldığını belirterek, masumiyet karinesinin ihlal edilip edilmediğine ilişkin yapılacak değerlendirmede bu hususların dikkate alınması gerektiğini bildirmiştir.

41. Başvurucu cevap dilekçesinde, başvuru formunda yer alan masumiyet karinesinin ihlal edildiğine yönelik iddialarını tekrar etmiştir.

42. Bireysel başvuru incelemesi, anayasal hak ve özgürlüklere yönelik ihlallerin tespiti ve sonuçlarının ortadan kaldırılması ile sınırlı bir inceleme olduğunun ve Anayasa'nın 148. maddesinin dördüncü fıkrasındaki kural gereğince, kanun yolu incelemesinde olduğu gibi kararın tüm yönleri ile ele alınarak eksiksiz bir hukuki denetim imkânı sağlamadığının hatırlanmasında yarar vardır (B. No: 2012/1027, 12/2/2013, § 26). Bu çerçevede, başvuru hakkında tesis edilen fesih işleminin ve ardından başvurunun açtığı iptal davasına ilişkin yargılama sonucunda AYİM tarafından ulaşılan sonucun hukuka uygun olup olmadığı meselesi, Mahkeme kararının tespit ve sonuçları bariz bir takdir hatası içermedikçe ve bu durum kendiliğinden bireysel başvuru kapsamındaki hak ve özgürlükleri ihlal etmiş olmadıkça bireysel başvuru incelemesinin kapsamı dışında kalmaktadır. Bu açıklamalar çerçevesinde, somut başvurunun, sözleşmenin feshine ilişkin işlemde ve AYİM kararının gerekçesinde, masumiyet karinesine ilişkin anayasal güvencenin ihlal edilip edilmediği ile sınırlı olarak incelenmesi gerekmektedir (B. No: 2012/574, 6/2/2014, § 70).

43. Bireysel başvuru incelemesinde, bir ihlal iddiasının Anayasa Mahkemesinin konu bakımından yetki alanına girip girmediğinin tespitinde Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı esas alınmaktadır (B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 18).

44. Başvurucunun ihlal iddiasına konu olan masumiyet karinesi, Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü, Sözleşme'nin ise 6. maddesinin (2) numaralı fıkralarında düzenlenmektedir.

45. Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

"Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz"

46. Sözleşme'nin 6. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"Kendisine bir suç isnat edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar suçsuz sayılır."

47. Masumiyet karinesi, kişinin suç işlediğine dair kesinleşmiş bir yargı kararı olmadan suçlu olarak kabul edilmemesini güvence altına alır. Bunun sonucu olarak, kişinin masumiyeti "asıl" olduğundan suçluluğu ispat külfeti iddia makamına ait olup, kimseye suçsuzluğunu ispat mükellefiyeti yüklenemez. Ayrıca hiç kimse, suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar yargılama makamları ve kamu otoriteleri tarafından suçlu olarak nitelendirilemez ve suçlu muamelesine tabi tutulamaz (B. No: 2012/665, 13/6/2013, § 26).

48. Bu çerçevede, masumiyet karinesi kural olarak, hakkında bir suç isnadı bulunan ve henüz mahkûmiyet kararı verilmemiş kişileri kapsayan bir ilkedir. Suç isnadı kesin hükümle mahkûmiyete dönüşen kişiler açısından ise, artık "hakkında suç isnadı olan kişi" statüsünde olmadıkları için masumiyet karinesi iddiasının geçerli bir dayanağı kalmamaktadır. Ancak ceza davası sonucunda kendisine isnat edilen suçu işlemediğinin sabit

olduğu veya suçu işlediğine kesin olarak kanaat getirilemediği ve bu nedenle sanık hakkında beraat kararı verilen durumlarda ise kişi hakkında masumiyet karinesinin devam ettiğinin kabulü gerekir. Çünkü böyle durumlarda Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü ve Sözleşme'nin 6. maddesinin (2) numaralı fıkraları anlamında kişinin suçluluğu sabit olmamıştır ve bu nedenle suçlu sayılamaz (B. No: 2012/574, 6/2/2014, § 76).

49. Masumiyet karinesi, suç isnadının karara bağlandığı yargılamalarda geçerli olduğu için, Sözleşme'nin 6. maddesinde ifade edilen “*medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyumsuzluklar*” çerçevesinde değerlendirilen idari davalar, kural olarak masumiyet karinesinin uygulama alanı dışında kalmaktadır. Ancak idari davada uyumsuzluk konusu olan maddi olayın tespitinde idari yargı mercii, aynı maddi olayı ele alan ceza mahkemesinin daha önce verdiği beraat kararına uygun hareket etmelidir (Benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. *X/Avusturya*, B. No: 9295/81, 6/10/1982, k.k.; *C/Birleşik Krallık*, B. No: 11882/85, 7/10/1987, kk.). Bu kural, kişi hakkında verilen beraat kararı sorgulanmadığı sürece, aynı maddi olay çerçevesinde daha düşük ispat standardı kullanılarak kişinin disiplin sorumluluğu çerçevesinde yaptırma tabi tutulmasına engel teşkil etmemektedir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Ringvold/Norveç*, B. No: 34964/97, 11/2/2003, § 38):-

50. Bu çerçevede, ceza davası dışında fakat ceza davasına konu olan eylemler nedeniyle devam eden idari uyumsuzluklarda, kişi hakkında beraat kararı verilmiş olmasına rağmen, bu karara esas teşkil eden yargılama sürecine dayanılması ve bu şekilde beraat kararının sorgulanması masumiyet karinesi ile çelişir. Buna karşılık, idari uyumsuzluğun çözümüne esas teşkil etmesi bakımından, kişi beraat etmiş olsa dahi yargılanmış olması olgusundan veya buna ilişkin karardan söz edilmesi, kişinin suçlu muamelesi gördüğünden ve dolayısıyla masumiyet karinesinin ihlal edildiğinden söz edebilmek bakımından yeterli değildir. Bunun için kararın gerekçesinin bütün halinde dikkate alınması ve nihai kararın münhasıran kişinin yargılandığı ve sonuçta beraat ettiği fiillere dayanıp dayanmadığının incelenmesi gerekir (B. No: 2012/665, 13/6/2013, § 29).

51. Öte yandan, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ile Disiplin Hukukunun farklı kural ve ilkelere tabi disiplinler olduğunun hatırlanmasında yarar vardır. Buna göre kamu görevlisinin davranışı, suç tanımına uymasının yanı sıra disiplin sorumluluğunu da gerektirebilir. Böyle durumlarda ceza muhakemesi ve disiplin soruşturması ayrı ayrı yürütülür ve ceza muhakemesi sonucunda kişinin isnat edilen eylemi işlemediğine dair hükümler dışında, ceza mahkemesi hükmü disiplin makamları açısından doğrudan bağlayıcı değildir (B. No: 2012/665, 13/6/2013, § 30). Ancak bu kapsamda yapılan değerlendirmelerde delil yetersizliğine dayalı olsa bile kişi hakkında verilen beraat kararına aykırı olarak kişinin suçsuz olmadığı yönünde değerlendirmelerden kaçınılması gerekir.

52. Masumiyet karinesinin ihlal edilip edilmediği değerlendirilirken, ceza yargılamaları dışında yapılan yargılamalar bakımından üzerinde durulması gereken önemli hususlardan biri, yargılamayı yapan makamın ilgili kişiyi suçlu sayıp saymadığı ve beraat kararını sorgulayıp sorgulamadığıdır.

53. Disiplin gerekleri dikkate alındığında masumiyet karinesinin disiplin hukukunun uygulanabilmesi için mutlaka ceza davalarının sonucunun beklenmesini gerektirdiği söylenemez. Kişinin suçluluğunu ima eden ya da kabul eden bir yargı söz konusu olmadıkça, sadece soruşturma açılmış olması da disiplin veya idari yaptırım işlemlerinin başlatılması veya uygulanması için yeterli görülebilir (B. No: 2012/998, 7/11/2013, § 65).

54. Başvuru konusu olay incelendiğinde, başvurucu ile akdedilen ön sözleşmenin ardından güvenlik soruşturması işlemlerine başlanıldığı, soruşturma kapsamında başvurucu

hakkında elektrik hırsızlığından dolayı açılan bir ceza davasının bulunduğu tespit edildiği ve bu durumun güvenlik soruşturmasının olumsuz çıktığı anlamına geldiği gerekçesiyle 6191 sayılı Kanun'un 3. maddesinin (3) numaralı fıkrasının (f) bendine göre başvurunun sözleşmesinin feshedildiği, bu işleme karşı açılan davayı AYİM, tesis edildiği tarih itibarıyla işlemin hukuka uygun olduğu, hırsızlık suçundan yargılanıyor olma halinin sözleşme feshi için yeterli olduğu, başvurunun daha sonra bu suçtan beraat etmesinin idari işlemleri hukuka aykırı hale getirmeyeceği gerekçeleriyle reddetmiştir.

55. AYİM kararının gerekçesinde, başvuru hakkında yürütülen ve beraatla sonuçlanan yargılamaya değinilmiş, başvurunun suçlu olduğunu ifade veya ima eden bir ibareye yer verilmemiştir. Bu çerçevede başvuruya konu kararın gerekçesinde yer alan ifadelerden, suçluluğu ilgili mahkeme kararlarıyla sabit olmayan başvurunun bu eylemleri işlediği ve suçlu olduğu inancının yansıtıldığı görülmektedir. Hırsızlıktan yargılanıyor olma halinin güvenlik soruşturmasının olumsuz çıkması için yeterli olduğu belirtildikten sonra işlemin hukuka uygun olduğu değerlendirilmiş olup, başvurunun yargılandığı fiili işlediği kabulüne dayanarak karar verilmemiştir. Mahkemenin bu gerekçesinin başvurunun masumiyet karinesine saygı ilkesiyle bağdaşmadığı söylenemez.

56. Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, başvuru konusu olayda masumiyet karinesinin ihlal edilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucunun,

1. Çalışma hakkı ve eşitlik ilkesinin ihlal edildiği iddiasına yönelik olarak "*konu bakımından yetkisizlik*" nedeniyle **KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA**,
2. Masumiyet karinesinin ihlal edildiğine ilişkin şikâyetinin **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

B. Başvuru konusu olayda masumiyet karinesinin **İHLAL EDİLMEDİĞİNE**,

C. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde bırakılmasına,

18/9/2014 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Alparslan ALTAN

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL